

he mea pai. Inakoa, ki te kore te puka e kaha, ka whakainumia te tangata ki te waipiro, otiira kahore te tangata e mohio hei whakaiti ke tona tikanga i te kaha o te tinana, a hei whakenui i te mate. Kua kite nuitou i te tangata e whakahemohemo ana, kaore e ata tau no te mea i rongotatia ia ki te parani ki tetahi atu waipiro ranei.

E whakainumia ana ano nga tamariki nonohi ki te parani, a e whakapono ana matou e mate ana ratou i te waipiro, a e kore e mate me i kore e whakainumia. Otiira e tino mohio ana matou kei te kite haere te tokomaha o te tangata i te tino wairangi o te mea i te waipiro hei rongoa.

Ehara te waipiro i te kai ara kaore e ngaro ana ki roto i te tinana. Ki te inumia te waiu ka ngaro ki roto i te tinana ara ka kainga e te tinana, kaore e puta waiu mai ano ki waho, teua ko te waipiro, puta waipiro tonu ai, e puta ana i roto i te ha, i roto i te kiri i roto ranei i te mimi.

UIUINGA MO TE AUTE.

NO te 10 o nga ra o Mei ka tu ki Nepia te Komihana uiui mo te whenua kura i Te Aute. Ko nga mema o te Komihana ko Tiati Ketera o Akarana, ko Archana Hoo-ka, mema mo Mahitane; ko Hunare Erieta kai-tiroiro maina, o te Hata; ho Ropata Rii, kai-tiroiro kura o te Hata, ko Aritana Ngata, mema mo te Tai-rarohiti; ko te Kehi i te kai-whakamaori.

Ko nga tino putake i whakahaau ai te Komihana e te Kawana, ara, e te Kawauatanga, ko enei e whai ake nei:

- (1) Te nui o te whenua, me nga hua e puta ana o te whenua.
- (2) Te whakahaere a nga kai-tiaki i te whenua; te moni reti, te moni hoko ranei; nga moni ranei kei te takoto, kei te peheatia ana moni.
- (3) Kei te whakaritea ranei nga putake i tukua ai te whenua, ara kei te tu he kura i te takiwa o Ahuriri, hei whakakoranga i nga tamariki o nga iwi e rua e noho ana ki Niu Tireni, i raro i te mana o Ingarangi. Mehemea kahore, he aha nga take i kore ai.
- (4) Ki te kore e taea te whakarite nga take katoa o te rahui, e taea ranei te rapu he tikanga hou hei whakatutuki i aua take.
- (5) Mehemea e puta ana ki nga tamariki mo ratou nei te kura nga kura ranei, te

painga nei, ara mehemea e whakaakona ana nga tamariki Maori mo nga tamariki pakeha ki nga mahi a ringa; mehemea ranei e whakaakona ana ki nga mahi paama.

- (6) Kia tirohia te nui o nga moni e pau ana i tetahi i tetahi o nga kura; a, i peheatia te whakapaunga i aua moni.

I tono te Komihana ki nga kai-tiaki o te kura o Te Aute kia tae mai ki te aroaro o te Komihana, no te mea e pa ana ki a ratou tetahi kupu, ara, nga kupu e mea nei, kahore i panuitia te tukunga i te whenua ki te reti, kahore hoki i nui rawa te moni reti.

I mea a Pera Wheraro, no ratou te whenua engari kahore ia i te marama ki nga patake o te Komihana.

I tu a Te Manu, kai-titiro o nga kura Maori, ki te whakaatu ko ia te mangai o te Tari o nga Kura, engari ehara ia i te kai whakapae, kahore ana kupu mo te ahua o te tukunga i te whenua ki te reti, heoi ano tana he awhina i te Komihana, engari e whai kupu ia mo te mahi a ringa.

I mea te Tumuaki o te Komihana e pouri ana ia ki te kore o te Tari Kura e tu ki te whakapae, na ratou hoki i whakakiiki teneti Komihana. Kua patua tana waea ki taua tari kia whakaaturia mai te ingoa o te tangata nana te kupu whakaha mo te rihi; kaore he whakautu mai a te Tari. Kaore ano kia panuitia te Komihana, engari kua tukua e ia he whakaatu. Ko tona hiabhi kia whai-kupu ano hoki nga Maori.

I mea a Wiri Erueti he ohorete tonu te putanga mai o te Komihana, kaore mo nga Maori kia huibui ki te whakarite korero ma ratou. Me tu nga Maori kia whakarite korero ma ratou.

Ko te nui o te whenua e 7779 eka, e 400 na te Kawauatanga i homai ko te toenga no nga Maori.

PIHOPA O WAIAPU.

Ko te Pihopa o Waiapu te pono tuatahi i karangatia e te Komihana. I mea te Pihopa ko ia tetahi o nga kai tiaki, ona hoa ko Ta Wiremu Rahera (Kapene Rata) ko J. B. Fielder, ko Hemi N. Wiremu, ko J. H. Coleman (Kooromana). Ka tekau-ma-tahi ona tau i tu ai hei kai tiaki. Ehara i te mea ko ratou ki te whakahaere i nga moni, i nga tikanga ranei o te kura. E rihi ana te whenua ki a te Atirikona Wiremu mo te £2,200 i te tau. Kei te Atirikona raua ko Te Tatana, kai-whakaako te whakahaere o nga tikanga katoa o te kura, a e whakaae ana ratou ki a raua whakahaere. E utu ana ano te Kawana-